

Jan Nieuwenhuis (1924-2009) overleden

Arie W. Janssen*

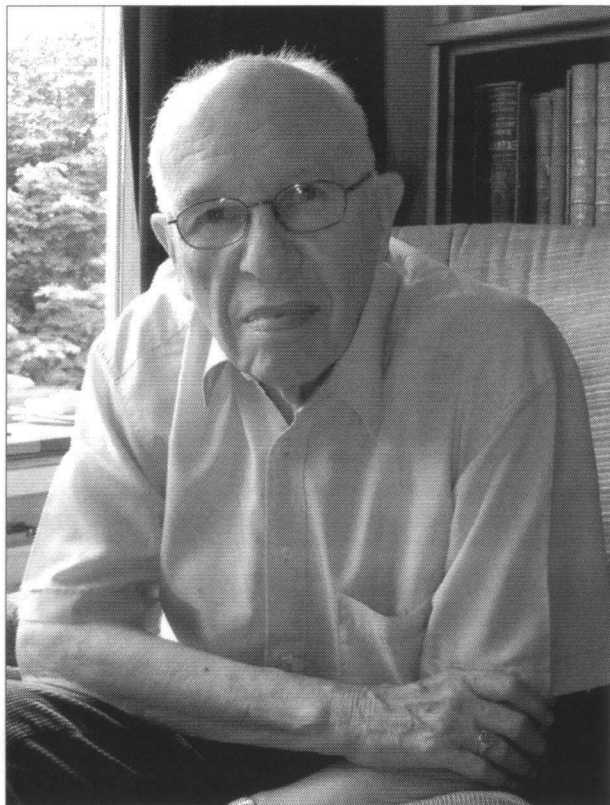
Het moet in 1956 of daaromtrent geweest zijn, meer dan een halve eeuw geleden dus, dat ik Jan (J.G.B.) Nieuwenhuis heb leren kennen. Het was op een bijeenkomst van de Rotterdamse groep van de Nederlandse Malacologische Vereniging, de allereerste waaraan ik mocht deelnemen, als jochie van nog geen 20. En die bijeenkomst was bij Jan thuis, in zijn woning aan de Bentincklaan 37 in Rotterdam-Blijdorp, waar hij met zijn ouders woonde. En waar ik, toen en later, heb kennisgemaakt met een heel aantal markante malacologen, leden van die Rotterdamse huiskamergroep.

In de loop der jaren heb ik Jan leren kennen als een aarts-verzamelaar, als een aarts-archivaris, en als een aarts- ja, vriend, mag ik toch wel zeggen. Kort na de oprichting van de WTKG in december 1963 meldde hij zich aan als lid, en hij heeft ook enige tijd een bestuursfunctie vervuld. Daarna heeft hij zich bekommerd om de archiefstukken van onze vereniging, die immers in Rotterdam was opgericht, en die derhalve in het Rotterdamse gemeente-archief zijn opgenomen.

Jan was voornamelijk geïnteresseerd in recente, vooral tropische mollusken, en zijn collectie, die ik in de loop der jaren heb zien groeien, loog er dan ook niet om. Hij was in de gelegenheid om best wat geld in die collectie te investeren en kocht talrijke fraaie stukken op, waarbij hij vooral sterk was geïnteresseerd in de recente *Pleurotomariidae* een belangstelling die was geworteld in het feit dat het holotype en destijds enig bekende exemplaar van *Pleurotomaria rumphii* Schepman, in het Rotterdamse natuurhistorische museum werd (en wordt) bewaard. Toen veel later meer exemplaren van die soort werden ontdekt rustte Jan niet, voordat hij een exemplaar ervan aan zijn privé-collectie kon toevoegen.

Toen de WTKG in de zestiger jaren verscheidene acties organiseerde om het befaamde Mioceen van Dingden (in Westfalen) te bemonsteren, was Jan enkele malen ook van de partij. Hij was niet iemand die met veel spierkracht in de diepe ontsluiting afdaalde, maar had een ongekennde energie om eindeloze hoeveelheden van de weerbarstige klei door z'n zeef te spoelen. Samen met bekende mensen als Adriaan Verduin en Leen van der Slik waren dat onvergetelijke ervaringen...

In later jaren, toen ik Rotterdam verlaten had, is het contact minder geworden, maar ik heb natuurlijk wel zijn echtgenote Greet leren kennen, die pas onlangs, slechts enkele dagen voor Jan, ook is overleden. Nog maar kort geleden, het was september 2008, ben ik nog bij hen op bezoek geweest, in diezelfde woning aan de Bentincklaan, om een foto gemaakt tijdens hun huwelijk (in 1966 was dat), waarop de befaamde L.P. Pouderoyen afgebeeld stond, van hen los te bietsen. Ik mocht de betreffende foto uit hun huwelijks-foto-album rukken. Jan was toen al zeer slecht ter been en kon nog nauwelijks zien, maar zijn humeur, en zijn geheugen waren nog prima. Greet schonk thee met een koekje, en maakte zich zorgen om mijn auto, die voor de deur illegaal geparkeerd stond. Jan

Hans Post

Jan G.B. Nieuwenhuis, juni 2004.

(met dank aan Hans Post voor toestemming tot gebruik van de foto)

stond erop, moeilijk lopen als hij kon, om mij nog eens een paar van z'n fraaiste stukken in de collectie te showen in de zijkamer. We hadden het over de huiskamergroep, over Dingden, en over allerlei andere dingen. Hij vertelde me met berusting dat zijn collectie opgenomen zou worden in het Rotterdamse museum. Ik zag dat zijn gezondheid niet lang meer te gaan had... en al kort na m'n bezoek hoorde ik dat beiden in een verpleeghuis opgenomen waren.

Toch nog eerder dan ik dacht en hoopte, op 10 oktober, is Jan dan heengegaan, terwijl zijn lieve vrouw hem daarin zelfs nog enkele dagen voorging. Zijn overlijdensadvertentie (NRC, 12 oktober) bevatte een kort gedichtje van Jacob Cats, waarin zeer treffend het Jan-en-Greet-duo wordt weergegeven:

Als van twee gepaarde schelpen
d'eene breekt ofwel verliest
niemand sal u kunnen helpen
hoe men zoekt, hoe nau men kiest,
aan een, die met effen randen
juist op d'ander passen sou

*Arie W. Janssen (Gozo, Malta, 16 oktober 2009),
e-mail: ariewjanssen@waldonet.net.mt